

Volkstuin- en Recreatietuinvereniging

Bodegraven

Clubblad

Zesde jaargang

September 2012 no: 3

Verenigingsblad van de Volkstuin- en Recreatietuinvereniging Bodegraven

Opgericht november 1972

Zesde jaargang no. 3, september 2012

Bestuur:

Frans Hulsbergen (voorzitter) tel.: **0172-616971**
e-mail: f.hulsbergen@telfort.nl
Buitenkerk 58 2411 PC Bodegraven

Maaïke ten Haken (secretaris) tel.: 0172-650514
e-mail m_tenhaken@hotmail.com
Bourgondischelaan 23 2411 KJ Bodegraven

Piet van Kooten (penningmeester) tel.: 0172-612786
e-mail: pietvankooten@casema.nl
Koninginneweg 139 2411 XN Bodegraven

Tuincommissie:

André Woertman (terrein Oost) tel.: **0172-615198**
e-mail: jawoertman@telfort.nl
Koninginneweg 141 2411 XN Bodegraven

Jakko Gunst (terrein Oost) tel.: **0172-645803**
e-mail: jakkogunst@solcon.nl
Dammekant 99 2411 CC Bodegraven

Arjen Boekhorst (terrein West) tel.: **0172-611811**
e-mail: arjenbaukje@xs4all.nl
de Deel 3 XN Bodegraven

Peter Schrama (terrein West) tel.: **0172615938**
e-mail: p.schrama@casema.nl
Koninginneweg 313E 2411 XS Bodegraven

Redactie clubblad:

Jakko Gunst e-mail: jakkogunst@solcon.nl
Maaïke ten Haken e-mail: m_tenhaken@hotmail.com

Van het bestuur:

Maaïke ten Haken (secretaris)

Beste medetuinleden,

De zomer van 2012 loopt weer op zijn eind. Dat het een echte sportzomer was, was ook op onze tuin te merken. Zo sloeg op het perceel Oost de oranjekoorts toe. Een van de leden maakte zelfs een oranje perk bij het hek van de ingang. Het bood een vrolijke aanblik.

Inmiddels zijn de hup-Holland-hup vlaggen weer opgeruimd.

De chrysanten in mijn tuin komen al in bloei, een voorbode van de naderende herfst. Al met al heb ik aardig wat groenten en nog meer bloemen van mijn tuin kunnen afhalen. De bloemen op mijn tuin staan er dit jaar mooier bij dan verleden jaar. Zo is elk tuinjaar weer anders, maar als ik de geluiden om me heen goed opvang, zijn de meesten van ons tevreden over hun tuinopbrengst.

Is de vakantie van de meesten van ons weer achter de rug, het oogsten gaat gelukkig nog even door. Net als het wieden, althans bij diegenen die hun tuin bijhouden

Diverse tuinen op beide percelen kunnen momenteel best een flinke opknapbeurt gebruiken.

Hier en daar scheelt het zelfs niet veel of het loopt wat onkruid betreft bijna uit de hand.

Blijkbaar is de inhoud van het tuinreglement en dan met name van artikel 3, hoofdstuk tuinen, paragraaf 1, niet bij iedereen bekend. Daarom bij dezen een korte samenvatting, ook met het oog op uw tuinburen: **HOUDT UW TUIN SCHOON.**

Bezoek Da Costaschool

Onder leiding van hun juffen bracht een groep schoolkinderen van de Da Costaschool

afgelopen voorjaar een bezoek aan de tuin van ons tuinlid Nico Mourits op het perceel Oost. Nico legde uit hoe het tuinieren in zijn werk gaat. Onder zijn leiding bezocht de groep ook zijn kippenhok. Na afloop was er voor elk kind een worteltje.

Overloopdammen

Na overleg tussen het bestuur en het Waterschap De Stichtse Rijnlanden zijn de twee dammen op perceel Oost vakkundig vervangen door de firma Huisman uit Zegveld. De overloopdam op het terrein Oost is af. Het waterpeil is momenteel prima.

Realiseert u zich wel dat niet u, maar het Waterschap de regie heeft over de waterpeilen? Directe initiatieven van leden richting het waterschap zijn ongetwijfeld goed bedoeld, maar voor het bestuur niet acceptabel. Alleen het bestuur neemt contact op met het Waterschap als er problemen zijn!

Illegale grondstort

Op zaterdag 9 juni en op dinsdag 12 juni is er op de stortplaats voor het perceel Oost illegaal een hoeveelheid grond gestort. Bij de tweede storting zagen onze voorzitter en onze penningmeester kans de storters aan te spreken op hun bezigheden. Beiden lieten daarop weten dat het grondtransport zou plaatsvinden op verzoek van een van de leden van onze vereniging.

Dit tuinlid bleek bij navraag echter totaal niets van de storting af te weten. Wel kon hij zich gezien de persoon van de daders voorstellen dat zijn naam was gebruikt, c.q. misbruikt.

Overigens zijn de twee storters niet alleen aangesproken, maar was er ook een tuinlid zo attent om het kenteken van hun auto te noteren. Het handschrift gaf later aanleiding tot enige verwarring, maar uiteindelijk werd het juiste kenteken alsnog bekend. Het bestuur heeft vervolgens contact opgenomen met de wijkagent.

Spijtig genoeg kon deze er vervolgens geen aandacht meer aan geven. De reden: een van de tuinleden besloot zonder overleg de hoop grond vanaf de stortplaats naar zijn eigen tuin te kruien.

De les van dit alles: Probeer storters aan te spreken en probeer het kenteken van hun auto juist en leesbaar te noteren. En: ziet u op de stortplaats een hoop grond liggen met onbekende bestemming, schiet dan voordat u zelf gaat kruien eerst even een van de bestuursleden aan.

Winkelopening

Na de reguliere verkoop van zaad-en pootgoed is onze winkel nog twee keer extra open geweest en wel op 30 juni voor de verkoop van het winterpootgoed en op 4 augustus. Op die datum was het een komen en gaan van leden die hun bestelde aardbeiplanten kwamen ophalen. Ook was er die dag gelegenheid om nog wat pootgoed aan te schaffen en natuurlijk om in De Polderhof een bakje koffie te doen. Het bestuur is blij dat de winkel dit seizoen weer goed heeft gedraaid.

Tweewielige trekker

Het Rabo-Dichtbij fonds van de Rabobank heeft onze opnieuw ingediende aanvraag voor de sponsoring van de aankoop van een tweewielige trekker opnieuw goedgekeurd. De herindiening was nodig omdat een eerdere toekenning van de sponsoring was verlopen. Dankzij de hernieuwde goedkeuring is een kwart van de aankoopkosten nu gesponsord uit het fonds.

De officiële overdracht van de trekker is waarschijnlijk in oktober. Een mooi moment voor een fotosessie én een publicatie in het plaatselijk huis-aan-huis-blad.

De tweewielige trekker:

VALPADANA

BLITZ 120 REV L100AE & 3LD510AE : elektrisch gestart

Wachtdijst en tuinonderhoud

Zoals ook op onze website is te zien, staan er momenteel 18 personen op de wachtdijst. Deze belangstellenden, veelal dorpsgenoten, willen graag gaan tuinen en wachten geduldig tot er voor hen een stukje tuin beschikbaar komt. Bent u zo langzamerhand uitgetuiniert, of heeft u het eigenlijk wel gehad met het tuinen? Overweegt u dan eens rustig of het misschien geen tijd is om uw lidmaatschap te beëindigen. Uw dorpsgenoten op de wachtdijst zullen u dankbaar zijn!

Culinaire bijdrage en meer...

In dit clubblad voor de eerste keer een culinaire bijdrage van Mariël Dijkstra. Zij tuiniert met haar gezin op West en heeft aangeboden om in ons clubblad een recept met seizoensgroenten uit de tuin te plaatsen. Zoals u weet verwelkomt de redactie een dergelijk initiatief!

Afgesproken is dat Mariël haar bijdrage in ieder geval voor de duur van het jaar in ons clubblad zal plaatsen. Nog meer leuke recepten van haar hand zijn te vinden op haar blog:

Kookvegametmijmee.Blogspot.nl.

Ook in dit blad aandacht voor de scriptie van Imre Perenboom van de Universiteit Utrecht.

Een paar maanden geleden liet hij ons in De Polderhof enquêtes invullen. Inmiddels weet hij

precies hoe u tuint ten opzichte van hobbytuinders uit Leiden, Alphen aan den Rijn en Nieuwe Wetering! Let u ook op de uitnodiging op pagina 21 van dit blad voor de **gratis soepproeverij** van onze drie van onze tuinleden op 7 september bij De Polderhof.

Tot slot nog een foto van het Edenproject dat ik heb bezocht tijdens mijn vakantie in Engeland, overigens een echt tuinenvolkje.

Op deze expositie (zie www.edenproject.com) waren onder andere moestuinen uit verschillende landen te zien.

Het verschil met onze moestuinen zit hem vooral in de keuze van de gewassen.

Op de expositie werd goed duidelijk welke planten van essentieel belang zijn en zijn geweest voor de mensheid. Maïs, rijst en tarwe voeden de meeste monden. Daarnaast zijn aardappelen, bonen en bananen ook heel belangrijk.

Dat was het voor nu.

Een fijne nazomer gewenst!

TEELTTIPS VOOR MELOENEN

Tot de komkommerachtige gewassen die in Nederland prima kunnen worden geteeld in de koude bak, behoort ook de meloen. **Ton van Jaarsveld** dook in de literatuur en geeft de volgende teelttips:

1. Zet potten in een zonnige vensterbank (minimumtemperatuur 18° C) en druk in elke pot één zaadje ongeveer 2 cm diep. Doe dit niet voor half mei;
2. Plant de zaailingen, nadat zich vier of vijf blaadjes hebben gevormd, in hoopjes aarde van 20 cm hoogte in de bak. Dit bevordert de afwatering en voorkomt stengelrot. Plaats de plantjes op 60 cm van elkaar en de kant en druk de grond zo min mogelijk aan;
3. Knijp de top uit de plantjes, zodra ze flink beginnen te groeien om de ontwikkeling van zijscheuten te bevorderen. Houdt de vier sterkste zijscheuten aan.
4. Leidt de scheuten met draden naar de zijkant van de bak. Het zijn de zijranken van deze hoofdranken die uiteindelijk de vruchten gaan produceren;
5. Top elke dragende scheut op 1 à 2 bladeren voorbij de vrucht en verwijder de overige bladeren;
6. Houdt niet meer dan vier vruchten aan per plant en niet meer dan één per rank. Zorg zo veel mogelijk voor vruchten van gelijke omvang en breng het aantal vruchten daarvoor indien nodig terug tot twee of drie per plant.
7. Houdt de grond vóór de bloei vochtig, maar niet te nat. Vooral tijdens de bloei moet een te vochtige omgeving worden vermeden, omdat met vochtig stuifmeel geen bevruchting mogelijk is. Zolang de vruchten in ontwikkeling zijn, mag er ruim worden begoten. Daarna moet er, net als bij de tomaat, weer worden geminderd, zodat de meloen niet scheurt;
8. Bij koel weer, als de insecten het laten afweten, kan het nodig zijn om kunstmatig te bestuiven. Verwijder de kroonbladeren van de mannelijke bloem (te herkennen aan de egaal lopende bloembodem) en druk hem tegen het hart van de vrouwelijke (te herkennen aan de verdikking vlak onder de bloem) aan. Een wattenstaafje langs de mannelijke en daarna de vrouwelijke bloem halen, is ook een mogelijkheid.

Bodegraafse tuinders ondervraagd voor afstudeerscriptie

Wat beweegt mensen om een volkstuin te nemen? Hoe milieubewust gaan ze te werk? Die vragen staan centraal in de afstudeerscriptie van Imre Perenboom, student Sociale Geografie en Planologie aan de Universiteit Utrecht.

Gewapend met een stapel enquêtes deed hij enkele maanden geleden ook onze volkstuinvereniging aan om de op dat moment aanwezige leden aan de tand te voelen. Het zijn prikkelende stellingen die hij de tuinders voorlegt: "Goed omgaan met het milieu is voor mij belangrijk", "Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen (pesticiden) zou bij mijn volkstuinvereniging volledig verboden moeten worden" en "Ik verbouw in mijn tuin groenten, fruit en kruiden die niet in een normale supermarkt verkrijgbaar zijn."

Milieuvriendelijk

Onze tuinleden met een e-mailaansluiting hebben zijn eindschrift in inmiddels in hun bezit. Het stuk telt bijna zestig A4-tjes en is doorspekt met nogal wat ingewikkelde termen. Wat wilde Imre precies weten en welke conclusies trekt hij uit zijn onderzoek?

Wetenschappelijk gezien zijn volkstuinen een interessant fenomeen, omdat de kleinschalige teelt door (amateur)tuinders gunstig kan uitpakken voor het milieu, valt te lezen in de scriptie. Imre haalt onder andere aan dat in het Verenigd Koninkrijk 12 procent van al het benzineverbruik nodig is om voedsel te vervoeren van de producent naar de consument. Dat is inderdaad iets heel anders dan na een ochtendje tuinen weer fietsend huiswaarts te gaan met een kist andijvie achterop!

Gunstige effecten zijn er ook op de verpakkings- en afvalverwerkingsindustrie. Bij het transport van groente die dicht bij huis gekweekt en over kleine afstanden wordt vervoerd, is de verpakking eigenlijk geen issue. Delen van planten die de vuilnisophaaldienst bij mensen thuis moet ophalen, eindigen bij de volkstuinder gewoon op de composthoop.

Kunstmest

Verschillen tussen de kleinschalige teelt van hobbytuinders en de commerciële teelt zijn er ook voor wat betreft het gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen, staat in de scriptie. Hoewel, de ene tuinder is de andere niet, en dus valt niet met zekerheid te zeggen dat

de teelt op volkstuinen per definitie 100 procent milieuvriendelijk is.

In zijn scriptie probeert Imre uiteindelijk een paar zaken op te helderen. Eerst wil hij weten hoe hobbytuinders zich in het algemeen betrokken weten bij het milieu. Vervolgens gaat hij na hoe het is gesteld met het gebruik van chemicaliën en kunstmest op volkstuinen. Daarna wil hij weten of de teelt van volkstuinders zoveel oplevert dat ze inderdaad minder vraag hebben naar supermarktgroenten.

Twee prikkelende onderzoeksvragen die steeds weer opnieuw worden gesteld zijn of mannelijke volkstuinders andere keuzes maken dan vrouwelijke en of tuinders in een dorp anders te werk gaan dan tuinders in de stad.

Hoge betrokkenheid

De betrokkenheid van volkstuinders op het milieu noemt Imre in zijn scriptie behoorlijk hoog. Kanttekening daarbij is wel dat deze betrokkenheid uiteenvalt in meerdere deelaspecten. Zo wilde Imre bijvoorbeeld weten of het milieu de belangrijkste reden was om een volkstuin aan te schaffen, hoe milieubewust volkstuinders in het dagelijks leven zijn en wat hun oordeel is over het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op hun volkstuin. Alle antwoorden wegen even zwaar mee, maar wat de deelnemers aan het onderzoek op al die verschillende vragen hebben geantwoord is niet meer na te gaan. Hoe dan ook; de conclusie van deze scriptie dat volkstuinders over het algemeen een grote waarde aan het milieu blijken te hechten, is natuurlijk niet verkeerd.

Mooie cijfers

Chemische bestrijdingsmiddelen blijken door slechts 1 op de 5 volkstuinders te worden gebruikt (18,8%). Gangbaarder is het gebruik maken van kunstmest; 43,5 procent van de ondervraagde volkstuinders zegt dat te doen.

Ongeveer eenderde van alle tuinders zegt dat de eigen teelt de aankoop van supermarktgroente maar voor een beperkt deel vervangt. Zo'n tien procent denkt dankzij de tuin ongeveer een kwart minder supermarktgroenten nodig te hebben. Ongeveer 25 procent kan met de helft minder in te kopen groente toe, nog eens 20 procent met driekwart. Een kleine 10 procent hoeft dankzij de eigen oogst helemaal niet meer langs bij de supermarkt of de groenteboer.

In zijn scriptie komt Imre daar verder niet meer op terug, maar gezien zijn eerdere opmerkingen over de lagere transportkosten en het achterwege blijven van schadelijke

verpakkingen zijn dat mooie cijfers.

Boeiend is ook dat 63 procent van de tuinders gewassen zegt te verbouwen die in een doorsneesupermarkt, zoals Albert Heijn, C1000 of Jumbo niet meer verkrijgbaar zijn.

Verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke volkstuinters ziet Imre alleen rond het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Vrouwen (6,9%) grijpen echt beduidend minder vaak op dergelijke middelen terug dan mannen (26%).

Wat bij het gebruiken hiervan verder blijkt mee te spelen, is het type woonplaats. Wij, de tuinders uit Bodegraven en die uit Nieuwe Wetering geven namelijk het vaakst aan chemisch te bestrijden en kunstmest te gebruiken, vergeleken met onze collega-tuinders uit Alphen aan den Rijn en Leiden die ook zijn ondervraagd.

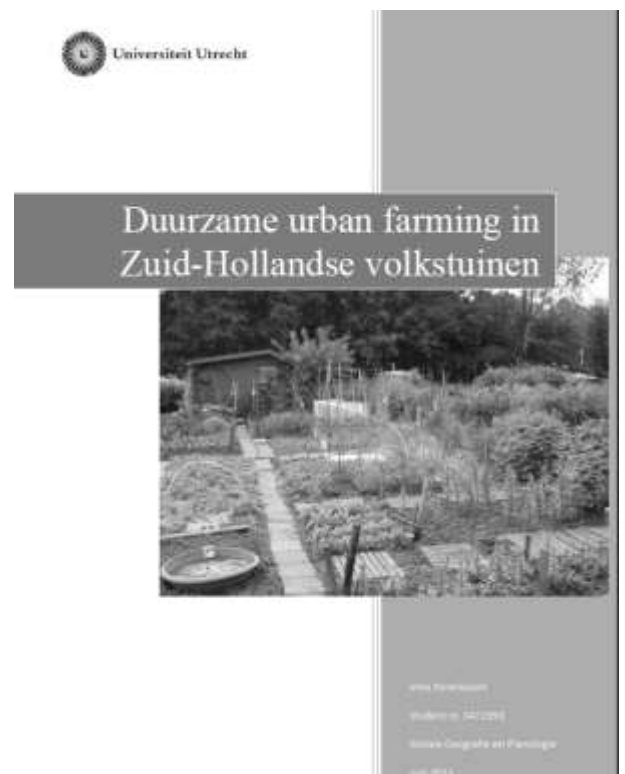
Erg duurzaam

Imre rondt af met de opmerking dat tuinders over het algemeen erg duurzaam bezig zijn. Wel krijgen ze allemaal de tip zich te beraden op het gebruik van kunstmest. Wij en de collega's uit Nieuwe Wetering moeten ons bezinnen op de omgang met chemicaliën, maar, staat er in de scriptie: Er is niet gevraagd welke middelen er worden gebruikt en hoe vaak. Inderdaad maakt dat nogal verschil uit. De slakkenkorrels van Escar-Go bevatten een andere werkzame stof dan de Mesuroorkorrels van Bayer om maar iets te noemen.

Net zoals er een wereld van verschil zit tussen periodiek, preventief bespuiten en spuiten als

allerlaatste redmiddel om te voorkomen dat de oogst verloren gaat. Stellige conclusies kunnen uit dit onderzoek dus niet getrokken worden.

PS. Vermeldenswaard is nog dat de eerste volkstuin van Nederland volgens de scriptie van Imre is opgericht in Friesland omstreeks 1840. Initiatiefnemer was onder meer de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen die hoopte arbeiders met de volkstuin uit het café te kunnen houden. Wie weet, sturen ook de echtgenotes van de gepensioneerde Bodegraafse tuinders hun mannen daarom wel naar de tuin! (Redactie).

Mariël kookt ...

Mariël Dijkstra

September 2008, op weg naar een softbaltoernooi in Boxtel, verbleven wij in ecopark "De Kleine Aarde". Hoe soft moest dit worden? Maar tijdens ons verblijf leerde ik dat het verkleinen van je ecologische voetafdruk niet ten koste hoeft te gaan van comfort. Zo heeft vleesloos eten enorm veel invloed. Ik bestookte mijn gezin regelmatig met culinaire experimenten maar nu zou ik dit vanuit een andere invalshoek proberen. In "De Kleine Aarde" bepaalde ik dat ik één dag per week zonder vlees zou koken.

Biefstukje

Het joehoe-we-gaan-eten-momentje temperde vanaf dat moment behoorlijk. Vlees bleek een groter onderdeel van onze cultuur te zijn dan ik beseftte en ik bakte daarom vaak nog met frisse tegenzin een biefstukje voor mijn man. De manipulatieve kant in mij kwam naar boven: stiekem zorgde ik ervoor dat de vleesloze maaltijd de feestmaaltijd van de week werd. Daarnaast prevelde ik iets over hoeveel invloed het eten van vlees heeft op de CO² uitstoot, watergebruik, voedselverdeling, dierenleed en gezondheid. En toen gebeurde het: mijn man kondigde met enige lichte gêne aan dat ik het vlees in het vervolg wel achterwege mocht laten. Ik ging los: 7 dagen per week vegetarisch koken. Dit was blijkbaar haalbaar binnen mijn gezin.

Ik kreeg steeds vaker de vraag wat ik mijn gezin dan zoal voorschotelde. De stap naar een Blog was nu snel gemaakt, mijn omgeving bleek enthousiast en de groep fans groeide. Om een nog grotere groep te bereiken, werd mij aangeraden Twitter in te zetten. U moet weten; ik ben de trotse eigenaar van een mobiele telefoon uit 2007 en moest mij even verdiepen in het begrip social media. Maar het bleek bijzonder effectief en mijn blog kent inmiddels ook een grote groep onbekende fans, die ik in social medialand geloof ik dan weer vrienden moet noemen.

De feestmaaltijden zijn te vinden op: <http://kookvegametmijmee.blogspot.nl/>. U kunt mij

volgen op Twitter via @kookvegamee of mijn blog 'liken' op facebook:

<http://www.facebook.com/KookJeVegetarischMetMijMee> .

Broccolisoeep

Het eerste recept dat ik u in dit clubblad mag voorschotelen, betreft een heerlijk en simpel recept van broccolisoeep. Ideaal om de vele broccoli op de moestuin te gebruiken. Ook een prima soepje bij zomerse temperaturen, want: soep kan altijd!

Duur: 20 minuten

Ingrediënten (voor 4 personen):

- 1 grote gesnipperde ui;
- 4 teentjes gesnipperde knoflook;
- 1 eetlepel Italiaanse kruiden;
- Scheutje olie;
- 1 kleine broccoli;
- 1 stengel bleekselderij;
- 2 gegrilde paprika's uit pot (of zelf gegrild op de BBQ of in de oven);
- 1 vleestomaat;
- 1 blokje groentebouillon;
- Handje verse basilicumblaadjes;
- Handje verse platte selderij;
- 1 klein potje rode pesto;

Ter garnering:

- Zure room;
- Geroosterde pijnboompitten;
- 2 geroosterde paprika's;
- Verse basilicum.

Bereidingswijze:

1. Fruit de ui en de knoflook aan in een scheutje olie samen met de Italiaanse kruiden;
2. Voeg als de ui glazig is een liter water, het bouillonblokje, de tomaat en bleekselderij in grove stukken gesneden en de broccoli in roosjes toe;
3. Laat het geheel ongeveer 15 minuten koken (de kooktijd hangt af van de grootte van de pit en de broccoliroosjes, belangrijk is dat de broccoli net zacht is, maar niet te lang doorkookt);
4. Haal de pan van het vuur en voeg de geroosterde paprika, de basilicum en de selderij samen met het potje rode pesto toe.
5. Maak de soep glad met een staafmixer.
6. Garneer met de zure room, paprikasaus die je maakt door 2 geroosterde paprika's te puren, pijnboompitjes en wat basilicumblad.

Tip:

- Ik maakte de soep met wat er in de koelkast lag, durf ook jouw restjes groenten en/of de recente oogst mee te koken en op te maken. De basis van de soep bestaat uit de ui, knoflook, bouillon, rode pesto en groenten naar keuze. Ga los! 😊
- Wil je toch graag vlees gebruiken? Garneer de soep met uitgebakken spekreepjes of kipfiletreepjes!

Vrijdag 7 september 17.00 uur

Geachte collega-tuinleden,

Sinds vorig seizoen hebben wij met een aantal mensen een volkstuin op het terrein West. Deze tuinactiviteiten zijn wij gestart vanuit de werkgroep DuurSaam, een duurzaamheidsproject van de kerkgemeente Emmaüs in Bodegraven. De bedoeling is dat verschillende mensen van de tuin eten en daarvoor regelmatig een uurtje in de tuin werken. Dit gaat steeds meer vorm krijgen. Na het eerste seizoen stonden we versteld wat zo'n tuin allemaal opbrengt aan producten!

Regelmatig organiseren wij maaltijden met de opbrengst van de tuin. Dit doen wij om meer mensen kennis te laten maken met groenten van het seizoen en bovenal om een ontmoeting met elkaar te hebben.

*Dit keer komen wij - in overleg met het bestuur van de volkstuinvereniging - met een soepproeverij op de tuin. Tegelijkertijd nodigen wij **al onze medetuinders** uit met ons mee te eten. We doen dit op vrijdag 7 september a.s. Vanaf 17:00 uur bent u van harte welkom op het terrein achter de Polderhof voor een gratis proeverij van onze oogst en voor een gezellig samenzijn met elkaar! Wie weet het begin van een traditie om eten en gezelligheid te delen!*

Opgeven vooraf is niet nodig, we zorgen dat er voldoende is en op = op.

Alle medetuinders van harte welkom!

Caroline Zwaneveld, Gerrit Coes en Louise Graner